

Okruhy ke SZK

Tematické okruhy ke státní závěrečné zkoušce z iberoamerikanistiky:

Poznámka: Jde pouze o širší tematické okruhy z nichž budou kladeny vlastní otázky.

I. Historie (Dějiny Latinské Ameriky)

1. Předpoklady objevných plaveb
2. Plavci druhé poloviny 15. a první poloviny 16. století
3. Conquista velkých předkolumbovských říší
4. Budování správního systému evropských koloniálních mocností v Americe
5. Misijní činnost církevních řádů
6. Ekonomika koloniální Ameriky
7. Americké kolonie Španělska a Portugalska jako předmět mezinárodní politiky
8. Španělské a portugalské kolonie v období reform 18. století
9. Války za nezávislost
10. Formování novodobých národů a států v Latinské Americe - caudillismus
11. Mezinárodní postavení Latinské Ameriky v 19. století, politika USA vůči tomuto regionu
12. Ekonomika Latinské Ameriky v 19. století
13. Modernizace Latinské Ameriky v politické a ekonomické oblasti
14. Španělsko-americká válka
15. "Panamská revoluce" jako projev nové politiky USA v Latinské Americe
16. "Banánové republiky"
17. Mexická revoluce
18. Levicová a nacionalistická hnutí dvacátých a třicátých let
19. Ekonomické a politické důsledky Velké krize, politika "Dobrého sousedství" a vliv nacismu
20. Budování panamerického systému
21. Latinská Amerika v období druhé světové války
22. Počátek studené války a její vliv na vývoj v Latinské Americe
23. Ekonomika Latinské Ameriky první poloviny 20. století
24. První revoluce padesátých let
25. Kubánská revoluce a její mezinárodní souvislosti
26. Nástup vojenských režimů
27. Středoamerická krize
28. Latinská Amerika v kontextu světové politiky šedesátých až osmdesátých let
29. Ekonomika 70. a 80. let
30. Sociální problémy latinskoamerických společností

31. Pád vojenských diktatur a nástup demokracie
32. Globalizace a ekonomika Latinské Ameriky
33. Hledání nových cest – Venezuela a México
34. Krize počátku tisíciletí – Argentina, Bolivie, Ecuador, Peru

II. Dílčí Specializace

Geografie

Latinská Amerika jako zeměpisný celek

Regiony Latinské Ameriky

Přírodní zdroje

Ekonomika Latinské Ameriky

Ekonomika jednotlivých částí regionu

Literatura

Předkolumbovská literatura

Kroniky období conquisty

Koloniální literatura

"Národní" literatury do konce 19. století

Modernismus

Literární avantgarda 20. let

Inkorporace barevného obyvatelstvo do moderní latinskoamerické literatury

Nový latinskoamerický román

Nativní kultury Ameriky

Blok 1. Nativní kultury do roku 1492

1. Názory na původ amerických Indiánů; nejstarší období amerických dějin
2. Mezoamerika – charakteristika ekologicko-kulturního areálu, hlavní vývojové etapy, kultury, archeologické lokality
3. Mayové
4. Monte Albán
5. Aztékové
6. Marginální kultury Mezoameriky (Taraskové, Chichimékové, jihozápad Severní Ameriky – Pueblané)
7. Andská oblast – charakteristika ekologicko-kulturního areálu, hlavní vývojové etapy, kultury, archeologické lokality
8. Inkové

9. Pralesní kultury
10. Marginální oblasti Jižní Ameriky: Gran Chaco, Araukáni, jih Jižní Ameriky
11. Karibská oblast

Blok 2. Nativní kultury po roce 1492

1. Indiáni v systému španělských kolonií – co se změnilo po conquistě
2. Karibská oblast
3. Aztékové
4. Zapotékové
5. Sever Mezoameriky – sever Mexika, Pueblané, Apačové
6. Mayové
7. Andská oblast
8. Araukáni
9. Pralesní oblast
10. Indiáni v Latinské Americe v období nezávislosti
11. Indiáni v Latinské Americe v moderní době

III. Historiografie dějin Latinské Ameriky

1. Latinská Amerika v příběhu „světových dějin“. Postoj Evropy a USA k historiografii Latinské Ameriky. „Národy bez historie“. Leopoldo Zea a intelektuální dějiny Latinské Ameriky.
2. Předkolumbovské a pokolumbovské indiánské kultury v příběhu latinskoamerických dějin. Hledání moderní identity v indiánské minulosti. Nové archeologické a etnografické metody. Etnohistorie. „Vyspělé“ vs. „barbarské“ kultury. Proměny pohledu na Maye. Začleňování indiánských dějin do národních příběhů (Aztékové, debaty o původu andské civilizace, mestizaje). José Vasconcelos. Octavio Paz.
3. „Černá“ a „bílá“ legenda conquisty. Hranice. „Akulturace“. Hledání kořenů dnešních problémů v „traumatu conquisty“, dopadajícím na kolonisty i kolonizované. Lewis Hanke. George Foster.
4. Historiografie otroctví v Latinské Americe. Hledání kořenů. Rebelující vs. „kolaborující“ otrok. Kontrast „iberského“ a „anglosaského“ modelu otroctví. Hledání africké tradice vs. kreolské kultury. Integrace otroctví do národních příběhů. Hledání kořenů dnešních problémů v břemenu otroctví. Gilberto Freyre. Frank Tannenbaum. Marvin Harris.
5. Proměny pohledu na koloniální společnost. Od pohledu z metropole k dějinám viděným zdola, od dějin institucí k dějinám mentalit. Koloniální město, hornické město. Hacienda. Latinskoamerické baroko. Juana Inés de la Cruz. Francois Chevalier.
6. Problematika církve v Latinské Americe v historiografii. Církev v conquistě, duchovní conquista.

Církev a hranice. Herbert Eugene Bolton. Církev v národních společnostech 19. století. Aktuální problémy. Teologie osvobození.

7. Války za nezávislost. Od hrdinských příběhů k pochybnostem. Války a vytváření národních identit. Od vojevůdců k prostým účastníkům. Mýtus Simona Bolívara.

8. Problematika nezávislých států v 19. století. Formování národa (obecně), specifika formování latinskoamerických národů. Benedict Anderson.

9. Historické studium latinskoamerické modernizace. Problém latinskoamerických revolucí. Od velkých vyprávění k regionální perspektivě. Hospodářské zaostávání LA a nerovnoměrný vývoj. „Kultura chudoby“. Nové metody (oral history). Subalterní studie. Oscar Lewis. Robert Redfield.

10. Latinskoamerická diktatura jako téma historiografie. Caudillismus 19. století. Moderní diktatura. Peronismus.

Příklad otázek u státní závěrečné zkoušky

1. Specializace oboru: Historie

(a) Španělská koloniální správa v období Habsburků

(b) Kubánská revoluce a její mezinárodní souvislosti

2. Dílčí specializace:

(c) Civilizace Chibcha

3. Historiografie

(d) Původ Indiánů v klasické a moderní literatuře